

Rada
Európskej únie

V Bruseli 13. septembra 2018
(OR. en)

12118/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0332(COD)**

**TRANS 375
MI 635
ENER 301
AGRI 420
SAN 268
CODEC 1463**

NÁVRH

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	12. septembra 2018
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2018) 639 final
Predmet:	Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorou sa ukončujú sezónne zmeny času a zrušuje smernica 2000/84/ES

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 639 final.

Príloha: COM(2018) 639 final

V Bruseli 12. 9. 2018
COM(2018) 639 final

2018/0332 (COD)

Návrh

**SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,
ktorou sa ukončujú sezónne zmeny času a zrušuje smernica 2000/84/ES**

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2018) 406 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Z úpravy letného času v EÚ vyplýva, že sa dvakrát ročne posúvajú hodiny, a to tak, aby sa zohľadnila meniac sa dĺžka dostupnosti denného svetla a aby sa dostupné svetlo v danom období čo najlepšie využilo. Hodiny sa poslednú marcovú nedeľu ráno posúvajú o jednu hodinu dopredu a poslednú októbrovú nedeľu ráno sa o jednu hodinu posúvajú opäť dozadu, aby sa vrátili k štandardnému času.

Členské štáty sa úpravu letného času rozhodli v minulosti zaviesť z historických dôvodov. Prvými krajinami, ktoré takéto opatrenia prijali, boli počas prvej svetovej vojny Nemecko a Francúzsko. Ich cieľom bolo šetriť spotrebu uhlia používaného najmä na účely osvetlenia. Ešte počas vojny tento model nasledovala Británia, väčšina jej spojencov a mnohé európske neutrálne krajiny. Neskôr, po druhej svetovej vojne, mnohé európske krajiny od tejto úpravy upustili. Moderná úprava letného času pochádza zo 70. rokov minulého storočia. Ako prvé ju začalo uplatňovať Taliansko v roku 1966 a po ňom v roku 1971 Grécko. Spojené kráľovstvo a Írsko zrušili v roku 1968 úpravu letného času s cieľom zosúladiť svoj čas so zvyškom Európy, ale v roku 1972 sa k nej opäť vrátili. Španielsko začalo používať letný čas v roku 1974 a po ňom v roku 1976 nasledovalo Francúzsko, ktoré ako dôvod uviedlo šetrenie energie. V rokoch 1976 – 1981 zaviedlo úpravu letného času desať členských štátov EÚ, najmä s cieľom zosúladiť čas so susednými krajinami.

Na medzinárodnej úrovni sa úprava letného času uplatňuje približne v 60 krajinách vrátane Severnej Ameriky a Oceánie. Čoraz väčší počet krajín susediacich s EÚ alebo jej obchodných partnerov sa však rozhoduje, že nebude uplatňovať úpravu letného času alebo ju zruší. Príkladmi sú Island, Čína (1991 –), Rusko (2011 –), Bielorusko (2011 –) a Turecko (2016 –).

Právne predpisy EÚ o úprave letného času boli prvýkrát zavedené v roku 1980¹ s cieľom zjednotiť existujúce vnútroštátne postupy a harmonogramy letného času, ktoré sa odlišovali. Tým sa v rámci jednotného trhu zabezpečil harmonizovaný prístup k posunu času. Od roku 2001 sa úpravy letného času v EÚ riadia smernicou 2000/84/ES², ktorou sa všetkým členským štátom stanovuje povinnosť poslednú marcovú nedeľu prejsť na letný čas a poslednú októbrovú nedeľu sa vrátiť k štandardnému času („zimnému času“).

Paralelne s úpravou letného času EÚ a zároveň nezávisle od nej sú členské štáty na európskom kontinente zoskupené do troch rôznych časových pásiem alebo štandardných časov. Rozhodnutie o štandardnom čase prijíma každý členský štát samostatne pre celé svoje územie alebo jeho rôzne časti³.

Systém zmeny času dvakrát ročne obťažuje Európsky parlament a narastajúci počet členských štátov neustále viac spochybňuje. Komisia preto preskúmala dostupné dôkazy, ktoré

¹ Ú. v. ES L 205, 7.8.1980, s. 17.

² Smernica 2000/84/ES Európskeho parlamentu a Rady z 19. januára 2001 o úprave letného času, Ú. v. ES L 31, 2.2.2001.

³ Územia členských štátov na európskom kontinente v súčasnosti pokrývajú tri časové pásma západoeurópsky alebo Greenwichský stredný čas (GMT), stredoeurópsky čas (GMT + 1) a východoeurópsky čas (GMT + 2). Osem členských štátov Únie (Bulharsko, Cyprus, Estónsko, Fínsko, Grécko, Lotyšsko, Litva a Rumunsko) používa pásmo GMT + 2 ako svoj štandardný čas. 17 členských štátov (Rakúsko, Belgicko, Chorvátsko, Česká republika, Dánsko, Francúzsko, Nemecko, Maďarsko, Taliansko, Luxembursko, Malta, Holandsko, Poľsko, Slovenská republika, Slovinsko, Španielsko a Švédsko) uplatňuje GMT + 1 a tri členské štáty (Írsko, Portugalsko a Spojené kráľovstvo) používajú GMT. Osobitná úprava platí konkrétne pre Azory a Kanárske ostrovy.

poukazujú na význam harmonizovaných pravidiel v tejto oblasti na úrovni Únie s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu. Podporuje ju v tom aj Európsky parlament⁴, ako aj ďalší aktéri (napr. v sektore dopravy). Komisia takisto uskutočnila verejnú konzultáciu, ktorej výsledkom bolo približne 4,6 milióna odpovedí, z ktorých 84 % bolo za ukončenie zmeny času dvakrát ročne a 16 % sa vyjadrilo za jej zachovanie. Okrem toho tento problém nastolili ministri dopravy na nedávnych zasadnutiach Rady v júni 2018 a decembri 2017 a niekoľko členských štátov uviedlo, že uprednostňuje ukončenie súčasnej úpravy letného času.

Na základe tejto skutočnosti považuje Komisia za potrebné naďalej zabezpečovať riadne fungovanie vnútorného trhu pomocou harmonizovaného systému platného pre všetky členské štáty, no s prihliadnutím na uvedený najnovší vývoj. Komisia preto navrhuje ukončiť sezónne zmeny času v Únii a zároveň zabezpečiť, aby si členské štáty zachovali právomoc rozhodovať o svojom štandardnom čase, najmä o tom, či prejdú na štandardný čas zodpovedajúci ich letnému času natrvalo, alebo či budú trvalo uplatňovať svoj súčasný štandardný čas.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Súčasný návrh ukončiť zmenu času dvakrát ročne si vyžaduje, aby sa súčasne zrušila smernica 2000/84/ES.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Dôkazy naznačujú, že pre dobré fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutný harmonizovaný prístup v tejto oblasti. Zrušením zmeny času dvakrát ročne pre všetky členské štáty sa týmto návrhom zachová spoločné pravidlo v tejto oblasti, ktoré je nevyhnutné pre riadne fungovanie vnútorného trhu Únie.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Cieľom tohto návrhu je zaistiť riadne fungovanie vnútorného trhu. Primeraným právnym základom je preto článok 114 ZFEÚ. Ten je takisto právnym základom smernice 2000/84/ES.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Na základe dôkazov je dôležité, aby v tejto oblasti existovali pravidlá Únie s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu. Vzhľadom na zvýšenú mieru pochybností o súčasnej úprave letného času je jedinou alternatívou, ktorá je k dispozícii na zabezpečenie harmonizovaného prístupu, koordinované zrušenie zmeny času dvakrát ročne, ako sa uvádza v tomto návrhu. S cieľom zabezpečiť kontinuálny harmonizovaný prístup Komisia preto navrhuje zastaviť v Únii sezónne zmeny času dvakrát ročne, a zároveň každému členskému štátu ponechať možnosť rozhodnúť o svojom štandardnom čase, a najmä o tom, či zmení svoj štandardný čas (o jednu hodinu dopredu), aby sa trvale zhodoval s jeho súčasným letným časom, alebo či bude trvale uplatňovať štandardný čas, ktorý zodpovedá jeho súčasnému „zimnému času“.

- **Proporcionalita**

Návrh Komisie rešpektuje zásadu proporcionality tým, že neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa naďalej zabezpečovať riadne fungovanie vnútorného trhu, pokiaľ ide o úpravu času. Na tento účel sa v ňom stanovuje harmonizovaná časová úprava v Únii bez toho, aby členské štáty stratili právo rozhodnúť o tom, či uplatnia letný čas alebo

⁴ Uznesenie EP: B8-0070/2018/P8_TA-PROVE(2018)0043, z 8. februára 2018.

„zimný čas“. Návrh nemá vplyv na právo členských štátov rozhodovať o štandardnom čase alebo časoch, ktoré sa majú uplatňovať na územiach, ktoré patria do ich jurisdikcie.

- **Výber nástroja**

Vzhľadom na to, že členské štáty si môžu slobodne zvoliť svoj štandardný čas alebo časy, a najmä na to, že v roku 2019 sa budú musieť rozhodnúť, či budú uplatňovať letný alebo „zimný“ čas, ako aj vzhľadom na to, že na tento účel bude potrebné prijať ustanovenia podľa vnútroštátneho práva, najvhodnejšou formou tohto návrhu je smernica.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

V priebehu niekoľkých rokov sa uskutočnili mnohé štúdie o úprave letného času v EÚ. Patria medzi ne rôzne štúdie a správy, ktoré zadala alebo vypracovala Komisia: napríklad preskúmanie vplyvu úpravy letného času v EÚ na hlavné hospodárske odvetvia, ako aj na zdravie a aktivity vo voľnom čase v roku 1999⁵, správa Komisie o vplyve smernice o úprave letného času v roku 2007⁶ a štúdia možných dôsledkov neharmonizovaného systému letného času v EÚ v roku 2014⁷. V februári 2016 uverejnil nemecký Spolkový snem správu o vplyve letného času⁸ a v októbri 2017 predložila výskumná služba Európskeho parlamentu správu, v ktorej zhrnula najnovší stav existujúcich dôkazov o letnom čase⁹.

Pokiaľ ide o vplyvy úpravy letného času, v dôkazoch, ktoré sú uvedené v predchádzajúcich správach, sa uvádza:

- Vnútorný trh: Zistenia sa v tomto štádiu zhodujú v jednom: povolené nekoordinované zmeny času naprieč členskými štátmi by poškodili vnútorný trh, keďže by sa zvýšili náklady na cezhraničné obchodovanie a skomplikovala a prípadne narušila by sa doprava, komunikácia i cestovanie, pričom by sa znížila produktivita na vnútornom trhu s tovarom a službami.
- Energetika: Hoci išlo o jeden z hlavných dôvodov zavedenia letného času, výskum naznačuje, že celková úspora energie vďaka letnému času je zanedbateľná. Výsledky sa však líšia aj v závislosti od faktorov ako geografická poloha. Medzi niektoré nahlasované príklady v členských štátoch patria:

⁵ Reincke a van den Broek, Research voor Beleid, Summertime, In-depth investigation into the effects of summer-time clock arrangements in the European Union, 1999 [Letný čas, hĺbkový prieskum účinkov opatrení týkajúcich sa letného času v Európskej únii, 1999 (štúdia vypracovaná pre Európsku komisiu).]

⁶ Oznámenie Komisie v súlade s článkom 5 smernice 2000/84/ES o úprave letného času, KOM(2007) 739 v končenom znení, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52007DC0739&from=EN>.

⁷ ICF International, [Uplatňovanie letného času v Európe: správa pre Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre mobilitu a dopravu \(GR MOVE\), september 2014](https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/facts-fundings/studies/doc/2014-09-19-the-application-of-summertime-in-europe.pdf), <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/facts-fundings/studies/doc/2014-09-19-the-application-of-summertime-in-europe.pdf>.

⁸ Cavaziel a Revermann, [Bilancia letného času: Záverečná správa k projektu TA, TAB, Úrad nemeckého Spolkového snemu pre posudzovanie technológií, správa č. 165, február 2016](http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html), <http://www.tab-beim-bundestag.de/de/untersuchungen/u20100.html>.

⁹ Výskumná služba Európskeho parlamentu, úprava letného času v EÚ podľa smernice 2000/84/ES: [Hodnotenie ex post, október 2017](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006), http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU%282017%29611006.

- Taliansky prevádzkovateľ prenosovej sústavy Terna v roku 2016 oznámil, že ročná úspora energie vďaka letnému času predstavovala v Taliansku približne 580 GWh (~ 0,2 % ročnej spotreby elektrickej energie), čo zodpovedá ročnej úspore vo výške približne 94,5 milióna EUR.¹⁰
- Vo Francúzsku sa v roku 2010 podľa agentúry ADEME (agentúra pre životné prostredie a riadenie energie) odhadovalo, že úspory v oblasti osvetlenia predstavovali približne 440 GWh (~ 0,1 % ročnej spotreby elektrickej energie) s možnými tepelnými úsporami. Podľa odhadov EDF v roku 1995 dosiahli úspory približne 1 200 GWh, neskoršie odhady sa však približujú k výsledkom z roku 2010.¹¹
- Nemecká asociácia energetického priemyslu a vodného hospodárstva (BDEW) v roku 2015 uviedla, že úspory v Nemecku sa stali bezpredmetné, keďže energia na osvetlenie sa znížila približne na 8 % energetickej spotreby, zatiaľ čo energia na aktivity voľného času sa zvýšila.¹²
- Inštitút pre diverzifikáciu a úsporu energie v Španielsku (IDAE) za rok 2015 nahlásil 5-percentné zníženie spotreby elektrickej energie na osvetlenie vďaka letnému času, čo zodpovedá ročnej úspore vo výške 300 miliónov EUR.¹³
- V štúdiu z roku 2014, ktorú si objednala Komisia, sa zistilo, že úprava letného času spôsobuje administratívne problémy prevádzkovateľom plynu pri zadávaní rezervácií u prevádzkovateľov prenosovej sústavy.¹⁴

Zavádzanie nových technológií v oblasti osvetlenia (a inteligentné meradlá, programovacie zariadenia atď.) už znižuje potenciál úspor energie v rámci úpravy letného času.

- Zdravie: Z niektorých štúdií vyplýva, že úprava letného času by mohla vyvolať pozitívne účinky spojené s väčším množstvom činností voľného času vonku. Na druhej strane však existujú závery chronobiologického výskumu, ktoré naznačujú, že vplyv týchto zmien na ľudský biorytmus môže byť závažnejší, než sa predpokladalo. Napríklad správa Spolkového snemu z roku 2016 sa odvoláva na zistenia, na základe ktorých sa ľudský biologický rytmus horšie prispôsobuje jarnej zmene času, než sa pôvodne predpokladalo, a niektorým chronotypom môže čas prispôsobenia sa trvať niekoľko týždňov. Oproti tomu predstavuje jesenná zmena času podľa uvedených zistení menej problémov. Dôkazy o celkovom vplyve na zdravie (po zohľadnení predpokladaných pozitívnych a negatívnych účinkov) však zostávajú nejasné.
- Bezpečnosť na cestách: Neexistujú jednoznačné dôkazy o prepojení medzi úpravou letného času a dopravnými nehodami. Na základe niektorých štúdií by nedostatok

¹⁰ Barbarulo, Eliana, „Terna: con ora legale risparmio energetico pari a 94,5 mln di euro“, 26/03/2016, <http://www.ambientequotidiano.it/2016/03/26/ora-legale-risparmio-energetico/>.

¹¹ ADEME, „Changement d'heure: quels impacts ?“, 23/10/2014, <http://www.presse.ademe.fr/2014/10/les-impacts-du-changement-dheure.html>.

¹² Prezentácia Michaela Wunnerlicha, „Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft (zväz energetického priemyslu a vodného hospodárstva)“ v rámci verejného vypočutia „Je čas znova sa zaoberať letným časom, verejné vypočutie výbormi JURI, ITRE a TRAN“ z 23. 5. 2015 v Európskom parlamente.

¹³ Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía, La madrugada del domingo, 25 de octubre, finaliza la „Hora de Verano“, október 2015, <http://www.idae.es/index.Php?id.327/mod.noticias/mem.detalle>.

¹⁴ ICF International, Uplatňovanie letného času v Európe: správa pre Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre mobilitu a dopravu (GR MOVE), september 2014.

spánku spôsobený jarným časovým posunom o hodinu dopredu mohol riziko nehôd zvýšiť. Všeobecne však možno len ťažko pripísať nehodovosť účinkom úpravy letného času bez prihliadnutia na ostatné faktory.

- Poľnohospodárstvo: Úpravy letného času vyvolali obavy v súvislosti s prerušovaným biorytmom zvierat a meniacim sa plánom dojenia a kŕmenia v dôsledku zmeny času. Zdá sa však, že tieto obavy postupne miznú z dôvodu zavádzania nových zariadení, umelého osvetlenia a automatizovaných technológií.
- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Komisia uskutočnila v období od 4. júla do 16. augusta 2018 verejnú konzultáciu s cieľom zhromaždiť názory európskych občanov, zainteresovaných strán a členských štátov na úpravu letného času v EÚ, ako sa stanovuje v smernici 2000/84/ES, a na akúkoľvek možnú zmenu tejto úpravy, najmä zrušenie zmeny času dvakrát ročne.

Aj napriek tomu, že konzultačné obdobie bolo kratšie než štandardné 12-týždňové obdobie, bolo doručených 4,6 milióna odpovedí, pričom viac ako 99 % odpovedí prišlo od občanov. Odpovede prišli zo všetkých členských štátov, hoci miera odpovedí v jednotlivých krajinách bola odlišná: najvyššie miery odpovedí mali Nemecko, Rakúsko a Luxembursko, za ktorými nasledovalo Fínsko, Estónsko a Cyprus. 84 % všetkých respondentov sa vyjadrilo, že chce zrušenie zmeny času dvakrát ročne, zatiaľ čo 16 % si ju želá zachovať. Na základe rozdelenia podľa jednotlivých členských štátov sú občania a zainteresované strany vo všetkých členských štátoch vo všeobecnosti za zrušenie zmeny času dvakrát ročne, s výnimkou Grécka a Cypru, v prípade ktorých malá väčšina respondentov uprednostňuje zachovanie súčasnej úpravy; na Malte je výsledok takmer nerozhodný. V kategórii verejných orgánov väčšina takisto naznačila, že uprednostňuje zrušenie zmeny času dvakrát za rok. Hlavnými dôvodmi, ktoré uviedli respondenti žiadajúci zrušenie súčasného systému, je ľudské zdravie a šetrenie energie.

Viac podrobností o verejnej konzultácii o úprave letného času v EÚ je k dispozícii v sprievodných správach o výsledkoch¹⁵.

- **Posúdenie vplyvu**

Dôvodom na prijatie právnych predpisov v tejto oblasti na úrovni EÚ je harmonizácia existujúcich vnútroštátnych postupov a časových harmonogramov pri letnom čase, ktoré sa líšili. Komisia sa problematikou nepriaznivých účinkov líšiacich sa vnútroštátnych postupov pri letnom čase na vnútorný trh (teda na cezhraničnú dopravu, komunikácie a obchod) prvýkrát zaoberala v oznámení¹⁶ z roku 1975. Štúdia ICF z roku 2014, ktorej vypracovanie zadala Komisia, bola zameraná na (hypotetické) dôsledky neharmonizovaných režimov letného času predovšetkým pre fungovanie vnútorného trhu, ale aj pre podniky a občanov a dospelo sa v nej k záveru, že nesynchronizované úpravy by viedli k vyšším nákladom, výraznejším nevýhodám a nižšej produktivite na vnútornom trhu s tovarom a službami.

Aj v iných štúdiách¹⁷ sa poukazuje na výhody harmonizovanej koncepcie jednotného trhu a rizika rozdrobenia bez nej. V iných oblastiach existujú dôkazy okrajových vplyvov úpravy letného času (napr. len pomerne malá úspora energie) alebo sa presvedčivé dôkazy nepodarilo získať (napr. na celkový vplyv na zdravie, bezpečnosť cestnej premávky).

¹⁵ SWD (2018) 406.

¹⁶ Európska komisia, Introduction of summer time in the Community (Zavedenie letného času v Spoločenstve), COM(75)319, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1508082547523&uri=CELEX:51975DC0319>.

¹⁷ Napríklad správa výskumnej služby Európskeho parlamentu z roku 2017.

Európsky parlament vo februári 2018 v uznesení požiadal Komisiu, aby príslušnú smernicu preskúmala a podľa potreby skoncipovala návrh jej revízie. Zároveň v ňom uviedol, že „je kľúčové zachovať jednotnú štruktúru času v EÚ aj po skončení zmeny času dvakrát za rok“.

Z posúdenia Komisie vyplýva, že spoločné pravidlá v tejto oblasti majú naďalej zásadný význam pre zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu. Hlavnými možnosťami politiky na zabezpečenie harmonizovaného režimu sú 1) zachovať úpravu letného času v EÚ stanovenú v smernici 2000/84/ES alebo 2) zrušiť zmenu času dvakrát za rok vo všetkých členských štátoch, pričom sa to netýka zvolených časových pásiem, a rozhodnutie o tom, či trvalo ponechať letný čas (a teda zmeniť svoj aktuálny štandardný čas) alebo „zimný čas“ (zodpovedajúci ich aktuálnemu štandardnému času), by zostalo na uvážení jednotlivých členských štátov.

Komisia sa domnieva, že je potrebné konať teraz, aby riadne fungovanie vnútorného trhu zostalo zaručené, pričom treba zohľadniť aktuálny vývoj situácie a zabrániť potenciálne závažným narušeniam vnútorného trhu.

Na základe dostupných dôkazov o vplyve úpravy letného času v EÚ, ako sa uviedlo, možno dospieť k záveru, že zachovanie harmonizovaného režimu, v ktorom by všetky členské štáty zrušili zmenu času dvakrát za rok, by bolo naďalej priaznivé pre fungovanie vnútorného trhu. O vplyve na iné oblasti neexistujú presvedčivé dôkazy a pravdepodobne bude závisieť od zemepisnej polohy a toho, či sa členský štát rozhodne natrvalo zaviesť letný alebo zimný čas.

Ako sa uviedlo, rozhodnutie o štandardnom čase i o trvalom zavedení alebo nezavedení letného či zimného času prináleží členským štátom. Vplyv týchto rozhodnutí preto treba posúdiť na vnútroštátnej úrovni. Z celkového hľadiska sa dôsledky budú pravdepodobne líšiť v závislosti od geografickej polohy každého členského štátu. Členské štáty na severe sú vystavené citelným sezónnym zmenám dostupnosti denného svetla počas roka. Zimy v tejto oblasti sú tmavé a svetla je málo, letá sú zas svetlé s krátkymi nocami. V členských štátoch na juhu sú tieto rozdiely menej badateľné, pomer trvania dní a nocí v priebehu roka sa mení len málo. Umiestnenie krajín v rámci časového pásma má takisto veľký význam. Čím je krajina viac na západ v rámci pásma, tým je neskorší východ a západ slnka, na východe časového pásma sú rána svetlejšie a slnko zapadá skôr¹⁸.

Zmena systému bude znamenať aj náklady na náklady na prechod. Súčasné náklady spojené so zmenou času dvakrát za rok síce zmiznú, ale prechod na nový časový režim bez sezónnych zmien by takisto znamenal prechodné náklady. Bolo by potrebné preprogramovať a prekonfigurovať IT systémy. Tento aspekt by sa bytostne týkal programovacieho a kalendárneho softvéru (zdravotnícke systémy, systémy cestovných rezervácií) a softvéru závislého od času, ako aj „smart“ technológií.¹⁹ V sektore dopravy by bolo potrebné prispôbiť cestovné poriadky. Ako vo verejnej konzultácii zdôraznili niektoré zainteresované strany, bude potrebné na takúto zmenu poskytnúť určitý čas.

• Regulačná vhodnosť a zjednodušenie

Návrhom sa sleduje cieľ, ktorým je zvýšenie účinnosti a zníženie regulačnej a administratívnej záťaže pre podniky a občanov. Dosiahnuť sa podľa neho má zjednotením časových úprav v Únii, konkrétne zrušením pravidelných sezónnych zmien času a zavedením

¹⁸ Viac podrobností o čase východu a západu slnka vo všetkých európskych hlavných mestách pri režime trvalého letného času v porovnaní s režimom trvalého štandardného (zimného) času sa uvádza na stránke <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/sunset-sunrise-table.pdf>.

¹⁹ ICF International, Uplatňovanie letného času v Európe: správa pre Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre mobilitu a dopravu (GR MOVE), september 2014.

trvalej časovej úpravy, ktorá by z hľadiska vykonávania mala byť jednoduchšia a menej náročná.

- **Základné práva**

Neuvádza sa.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Neuvádza sa.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Komisia s cieľom posúdiť vplyv tejto smernice predovšetkým z hľadiska účinkov na fungovanie vnútorného trhu, ale aj vplyvov na zainteresované strany a život občanov predloží správu o vykonávaní tejto smernice Európskemu parlamentu a Rade najneskôr do 31. decembra 2024, keď by mala mať dostatočné informácie o predmetných účinkoch.

Členské štáty by Komisii mali poskytnúť podporu a všetky relevantné informácie o vykonávaní smernice, aby jej umožnili zostaviť správu o vplyve smernice.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V článku 1 ods. 1 v spojení s článkom 4 ods. 1 sa stanovuje, že v členských štátoch sa od 1. apríla 2019 už nebude meniť ich štandardný čas alebo časy (v prípade členských štátov, ktoré z geografických dôvodov majú viacero štandardných časov) v súvislosti s ročnými obdobiami. Členské štáty by v súlade so smernicou 2000/84/ES ešte prešli na letný čas 31. marca 2019 a po tejto zmene času by sa v nich od 1. apríla 2019 už čas sezónne nemenil.

V článku 1 ods. 2 sa členským štátom poskytuje možnosť rozhodnúť sa vykonať jednu poslednú sezónnu zmenu štandardného času alebo časov v nedeľu 27. októbra 2019 o 1.00 ráno koordinovaného svetového času. Po tejto zmene by sa v ani členských štátoch, ktoré sa rozhodnú uplatniť článok 1 ods. 2, už viac sezónne nemenil ich štandardný čas.

V článku 2 sa zdôrazňuje, že členské štáty môžu vykonávať zmeny svojho štandardného času, ktoré nesúvisia so sezónnou zmenou času. Keďže nepredvídané zmeny štandardného času v jednotlivých členských štátoch by však mohli mať vplyv na riadne fungovanie vnútorného trhu, členské štáty by s cieľom predísť narušeniam mali informovať Komisiu s náležitým predstihom o svojom zámere zmeniť svoj štandardný čas. Od momentu, keď do nadobudnutia účinnosti oznámenej zmeny zostane menej než 6 mesiacov, by členské štáty mali oznámené zmeny vykonať, aby sa predišlo právnej neistote a možným ďalším narušeniam na vnútornom trhu. Komisia informuje všetky členské štáty a uverejní predmetnú informáciu, aby vnútroštátne orgány, hospodárske subjekty a občania boli náležitým spôsobom a včas informovaní a mohli sa na zmenu pripraviť.

Komisia na posúdenie toho, či sa smernicou podarilo dosiahnuť vytýčený cieľ zaručiť riadne fungovanie vnútorného trhu, ako aj na posúdenie jej vplyvu, v súlade s článkom 3 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu zostavenú na základe informácií od členských štátov, ako aj iných relevantných informácií.

V článku 4 sa stanovuje, že členské štáty majú smernicu transponovať do 1. apríla 2019. Predpokladom je rýchle prijatie tohto návrhu v Rade a Európskom parlamente, a to najneskôr

do marca 2019. Členské štáty budú povinné smernicu uplatňovať od 1. apríla 2019. Znamená to, že členské štáty by mali do 27. apríla 2019 na základe možných konzultácií a posúdení na vnútroštátnej úrovni a dohovore s ostatnými členskými štátmi oznámiť, či v októbri 2019 plánujú trvalo prejsť na štandardný čas zodpovedajúci ich súčasnému zimnému času, a nie ich súčasnému letnému času.

Po tom, ako sa smernica stane uplatniteľná v plnej miere, sa v členských štátoch už viac nebude sezónne meniť štandardný čas v súlade so smernicou 2000/84/ES. Preto sa v článku 5 stanovuje, že by sa mala zrušiť.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa ukončujú sezónne zmeny času a zrušuje smernica 2000/84/ES

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²⁰,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Členské štáty sa v minulosti rozhodli zaviesť úpravu letného času na vnútroštátnej úrovni. Preto bolo pre fungovanie vnútorného trhu dôležité, aby sa v celej Únii stanovil spoločný dátum a čas začiatku a konca obdobia letného času. V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2000/84/ES²¹ všetky členské štáty v súčasnosti uplatňujú úpravu letného času od poslednej nedele v marci do prvej nedele v októbri toho istého roka.
- (2) Európsky parlament vo svojom uznesení z 8. februára 2018 požiadal Komisiu, aby preskúmala úpravu letného času stanovenú v smernici 2000/84/ES a podľa potreby skoncipovala návrh jej revízie. Ďalej v ňom potvrdil zásadnú potrebu zachovania harmonizovanej koncepcie časovej úpravy na celom území Únie.
- (3) Komisia preskúmala dostupné dôkazy, ktoré dokladajú dôležitosť harmonizovaných pravidiel Únie v tejto oblasti v záujme zaručenia riadneho fungovania vnútorného trhu a zabránenia, okrem iného, narušeniam časového harmonogramu dopravných operácií a fungovania komunikačných a informačných systémov, vyšším nákladom v cezhraničnom obchode či nižšej produktivite pri tovare a službách. Neexistujú presvedčivé dôkazy o tom, či výhody úpravy letného času prevažujú nad nevýhodami spojenými so zmenou času dvakrát do roka.
- (4) O úprave letného času prebieha živá verejná diskusia a niektoré členské štáty už vyjadrili svoj záujem ukončiť uplatňovanie tejto úpravy. V súvislosti s týmito trendmi je potrebné naďalej zaručiť riadne fungovanie vnútorného trhu a zabrániť jeho citelným narušeniam spôsobeným rozdielmi medzi členskými štátmi v tejto oblasti. Preto je vhodné koordinovaným spôsobom ukončiť uplatňovanie úpravy letného času.

²⁰ Ú. v. EÚ C , , s. .

²¹ Smernica 2000/84/ES Európskeho parlamentu a Rady z 19. januára 2001 o úprave letného času (Ú. v. ES L 31, 2.2.2001, s. 21).

- (5) Touto smernicou by nemalo byť dotknuté právo každého členského štátu rozhodovať o štandardnom čase alebo časoch na územiach pod jeho právomocou, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť zmlúv, ani o jeho ďalších zmenách. Avšak s cieľom zabezpečiť, aby úprava letného času uplatňovaná len v niektorých členských štátoch nenarúšala fungovanie vnútorného trhu, by členské štáty nemali meniť štandardný čas na územiach pod svojou právomocou z dôvodu sezónnej zmeny, aj keby takúto zmenu prezentovali ako zmenu časového pásma. Navyše, s cieľom minimalizovať narušenia okrem iného v doprave, komunikáciách a iných dotknutých sektoroch, mali by Komisia v náležitom predstihu oznámiť svoj úmysel zmeniť svoj štandardný čas a následne uplatniť oznámené zmeny. Komisia by mala na základe uvedeného oznámenia informovať všetky ostatné členské štáty, aby mohli prijať všetky potrebné opatrenia. Takisto by mala informovať širokú verejnosť a zainteresované strany a na tento účel danú informáciu uverejniť.
- (6) Preto je potrebné ukončiť harmonizáciu obdobia, na ktoré sa vzťahuje úprava letného času podľa smernice 2000/84/ES, a zaviesť spoločné pravidlá, ktorými sa členským štátom zabráni uplatňovať rôzne sezónne časové úpravy prostredníctvom zmeny svojho štandardného času viac ako jedenkrát za rok, ako aj stanoviť povinnosť oznámiť plánované zmeny štandardného času. Cieľom tejto smernice je rozhodujúcim spôsobom prispieť k bezproblémovému fungovaniu vnútorného trhu a z toho dôvodu by mala byť založená na článku 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ako sa vykladá v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie.
- (7) Táto smernica by sa mala uplatňovať od 1. apríla 2019, aby posledné obdobie letného času podľa pravidiel smernice 2000/84/ES vo všetkých členských štátoch začalo 31. marca 2019 o 1.00 ráno koordinovaného svetového času. Členské štáty, ktoré po uvedenom období letného času plánujú prijať štandardný čas zodpovedajúci času v zimnom ročnom období v súlade so smernicou 2000/84/ES, by mali zmeniť svoj štandardný čas 27. októbra 2019 o 1.00 ráno koordinovaného svetového času, aby sa podobné a trvalé zmeny v rôznych členských štátoch vykonali súčasne. Je žiaduce, aby členské štáty prijali rozhodnutia o štandardnom čase, ktorý každý z nich bude uplatňovať od roku 2019, koordinovaným spôsobom.
- (8) Vykonávanie tejto smernice by sa malo monitorovať. Výsledky tohto monitorovania by Komisia mala predstaviť v správe Európskemu parlamentu a Rade. Táto správa by mala vychádzať z informácií, ktoré Komisii poskytnú členské štáty včas tak, aby mohla predložiť správu v stanovenom čase.
- (9) Cieľ tejto smernice, teda harmonizované časové úpravy, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov, ale ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica nepresahuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.
- (10) Harmonizované časové úpravy by sa mali uplatňovať v súlade s ustanoveniami o územnej pôsobnosti zmlúv stanovenými v článku 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
- (11) Smernica 2000/84/ES by sa preto mala zrušiť,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

1. Členské štáty neuplatňujú sezónne zmeny svojho štandardného času alebo časov.
2. Bez ohľadu na odsek 1 môžu členské štáty uplatniť jednu sezónnu zmenu svojho štandardného času alebo časov v roku 2019, za predpokladu, že tak urobia 27. októbra 2019 o 1.00 ráno koordinovaného svetového času. Členské štáty oznámia dané rozhodnutie v súlade s článkom 2.

Článok 2

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 1, ak sa členský štát rozhodne zmeniť svoj štandardný čas alebo časy na akomkoľvek území pod svojou právomocou, oznámi túto skutočnosť Komisii najneskôr šesť mesiacov pred tým, ako daná zmena nadobudne právoplatnosť. Ak členský štát takúto skutočnosť oznámil a dané oznámenie nestiahol najneskôr šesť mesiacov pred dátumom plánovanej zmeny, členský štát predmetnú zmenu uplatní.
2. Komisia do jedného mesiaca od doručenia oznámenia o ňom informuje ostatné členské štáty a uverejní danú informáciu v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 3

1. Komisia Európskemu parlamentu a Rade podá správu o vykonávaní tejto smernice najneskôr do 31. decembra 2024.
2. Členské štáty Komisii poskytnú relevantné informácie najneskôr do 30. apríla 2024.

Článok 4

1. Členské štáty prijímú a uverejnia najneskôr do 1. apríla 2019 zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.
Členské štáty uplatňujú tieto ustanovenia od 1. apríla 2019.
Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 5

Smernica 2000/84/ES sa zrušuje s účinnosťou od 1. apríla 2019.

Článok 6

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 7

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*